7/4686

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

15 Şubat 2005

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/-284-6466
KONU : İstanbul Milletvekili
Sayın Onur ÖYMEN'in
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 27.01.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8931 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Onur ÖYMEN'in 7/4686-8952 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :
1 Cevap formu(4 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/4686

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ONUR ÖYMEN'İN 7/4686-8917 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

- Bilindiği üzere, "Gemi Adamlarının Eğitimi, Belgelendirilmesi ve Vardiya Standartları Sözleşmesi" (STCW) Sözleşmesine Türkiye'nin katılması 20 Nisan 1989 tarih ve 3539 sayılı Kanun ile uygun bulunmuş ve 29 Eylül 2003 tarihinde Türkiye bu sözleşmeye taraf olmuştur.

- Bu sözleşme, Türk Gemi adamlarına yabancı gemilerde de çalışma olanağı verecek olan uluslararası belgelerin düzenlenmesini de hükme bağlamaktadır.

- Böylece, Sözleşme Türk gemi adamlarına yabancı gemilerde çalışma olanağı vermektedir. Ancak, sözleşmenin onaylanmasından bu yana gerekli yönetmelikler çıkarılmadığı için Türk gemicileri henüz bu haklardan yararlanamamaktadırlar.

SORU 1- 29 Eylül 2003 tarihinden beri Türk gemi adamlarının belgelerini uluslararası sularda geçerli hale getirecek Sözleşmeye uygun bir Gemi adamları Yönetmeliğinin henüz çıkarılamamasının sebebi nedir?

CEVAP 1- Ülkemizde gemiadamlarının eğitim ve belgelendirme işlemleri; uluslararası sözleşme olan ve ülkemizin de 20 Nisan 1989 tarih ve 3539 sayılı Kanun ile taraf olduğu "Gamiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW)" hükümlerine göre yapılmaktadır. Sözleşme, gemiadamlarının yeterlilikleri için gerekli eğitim ve belgelendirme standartlarını uluslararası düzeyde belirlemektedir.

STCW Sözleşmesi 01.02.2002 tarihinde tüm yönleriyle yürürlüğe girmiştir. Türk gemileri bu tarihten sonra STCW Sözleşmesinin amir hükümleri çerçevesinde dış limanlarda kontrollere tabi tutulmaktadır. Denizcilik Müsteşarlığı; çok farklı eğitim kesiminden gelen Türk gemiadamlarının Sözleşmenin öngördüğü sınıflandırmaya uyumunu sağlamak amacıyla; 01.02.1997 tarihinde yürürlüğe giren "Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme, Sınav, Vardiya Tutma, Kütüklenme ve Donatılma Esasları Hakkında Yönetmelik" yerine hazırlanan 24.07.2001 tarihli "Gemiadamları Yönetmeliği" ve halen yürürlükte olan 31.07.2002 tarihli Gemiadamları Yönetmeliği ile taraf olduğumuz sözleşmeye tam uyum sağlanmıştır.

STCW Sözleşmesinin amir hükümleri çerçevesinde düzenlenen ve halen yürürlükte olan "Gemiadamları Yönetmeliği"; Ülkemiz denizcilik sektörü hakkında rapor hazırlamakla görevli AB uzmanları tarafından incelenmiş olup, uzmanlarca hazırlanan raporda "Avrupa Birliği direktifine birebir uyumlu olduğu" ifade edilmiştir.

./..

Uluslararası düzenlemeler gereği yapılan Liman Devleti Kontrolleri sonucunda, STCW Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde eğitim almadan belgelendirilmiş gemiadamlarının tespiti halinde gemiler tereddütsüz limanlarda alıkonulmaktadır. Örnek olarak, denizcilik ingilizcesi bilmeyen bir Türk kaptan, Türk Bayraklı geminin yabancı limanlarda tutulmasına sebep olmaktadır. İlgili memorandum sekreteryalarına rapor edilen bu tutulma istatistikleri sonucunda, ülkelerin tutulma oranına göre "Kara Liste" oluşturulmaktadır. Liman devletleri, denizde can ve mal emniyeti ile çevre kirliliği açısından "Kara Liste"de yer alan ülke gemilerine, limanlarında daha sıkı denetimler yaparak yaptırımlar uygulamakta veya yasaklamalara dahi gidebilmektedirler.

STCW Sözleşmesinin, IV. Maddesi ile I/7 Kuralı ve KOD-A I/7 hükmü gereğince; Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanıp Ülkemizde uygulanan denizcilik eğitimi standartları ve gemiadamlarının belgelendirilmesine yönelik hükümleri içeren Ülke Raporumuz, 1998 yılında IMO Genel Sekreterliğince incelenmiş olup, STCW Sözleşmesine uyumlu olduğu tespit edilerek Aralık-2000 tarihinde Ülkemizin Beyaz Listeye girdiği açıklanmıştır.

Yine STCW Sözleşmesi kapsamında gemiadamlarının eğitim ve belgelendirilmesini gerçekleştiren Kurum/Kuruluşların, kalite sistemi çerçevesinde denetlenmesi ve bu denetim raporları doğrultusunda Denizcilik Müsteşarlığının yaptığı uygulamaları içeren ikinci Ülke Raporumuz, Ocak/2004 tarihinde IMO tarafından uygun bulunmuştur. Bu rapor ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti, IMO tarafından açıklanan ilk 17 Devlet ile birlikte "Beyaz Liste"deki yerini korumuştur.

Türkiye'nin Beyaz Listede yer almasıyla; Denizcilik Müsteşarlığınca Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına düzenlenen gemiadamı yeterlik belgeleri, dünya ülkelerince kabul görmekte olup, pek çok Türk gemiadamı da, STCW Sözleşmesi I/10 Kuralı gereği gemiadamı belgelerinin tanınması yönünde protokol yapılan yabancı bayraklı gemilerde çalışabilmektedir.

Gemiadamları Yönetmeliği; Avrupa Birliği Direktiflerine, dolayısıyla STCW Sözleşmesine uygun olduğundan, belirli zaman periyotlarında yerine getirilecek çalışmaları taahhüt eden 2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, gemiadamlarına yönelik yapılması gereken işlemlere yer verilmediği gibi anılan kararda "Ayrıca, Gemiadamları Eğitiminin Minimum Seviyesi Hakkında 04.04.2001 tarihli 2001/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi ile topluluk limanlarına uğrayan gemilerdeki denizcilerin çalışma saatlerine ilişkin hükümlerin uygulanması hakkında 13.12.1999 tarih ve 1999/95/EC sayılı Konsey Direktifine ilişkin hazırlanan Gemiadamları Yönetmeliği önemli bir adımdır" ifadeleri yer almıştır.

./..

SORU 2- Binlerce gemi adamımıza yabancı gemilerde istihdam olanağı tanıyacak ve ülkemize de önemli miktarda döviz girdisi temin edecek bu yönetmeliklerin yayınlanmamış olması Sözleşmenin ihlali değil midir?

CEVAP 2- Türkiye Cumhuriyeti Devleti, 20.04.1989 tarih ve 3539 sayılı Kanun ile "Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmesi"ne taraf olmuştur.

Yapısı itibariyle tamamen uluslararası kurallara tabi olan denizcilikte, kanunla taraf olunan sözleşmenin yürürlüğe girmesi ve uygulanması için 14 yıl beklenmesi söz konusu değildir. Bakanlığım bağlı kuruluşu Denizcilik Müsteşarlığı; gemiadamlarının eğitimi boyutu da dahil olmak üzere, geçiş hükümlerini de göz önünde bulundurarak söz konusu sözleşme gereklerini yerine getirmiş ve mevzuatında gerekli revizyonları yapmıştır. Bunun yapılmaması halinde, Uluslararası Denizcilik Örgütüne 5 yılda bir verilmesi gereken ve gemiadamlarına yönelik tüm faaliyetlere ilişkin uluslararası kuruluşlara Ülkemizin beyanı niteliğindeki "Ülke Raporu"muzun 2000 yılında kabulü ve beyaz listede yer alması mümkün olamayacaktı. 29.10.2003 tarihli Resmi Gazete yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı, 1989 yılından itibaren geçerli olup, uygulanmakta olan Sözleşmeye iç mevzuat gereği taraf olunması hususunda bir prosedür eksikliğinin giderilmesinden ibarettir. Bu husus, uluslararası kuruluşlara ilişkin beyana veya uygulamaya ilişkin bir konu değildir.

Sonuç olarak, Bakanlığım bağlı kuruluşu Denizcilik Müsteşarlığı'nca hazırlanıp uygulamaya konulmuş mevzuat, STCW Sözleşmesine ve AB Müktesebatına uyumlu olup, bu mevzuat gereği STCW Sözleşmesine uygun eğitim almış ve belgelenmiş Türk gemiadamları başka ülke bayraklı gemilerde de çalışabilmektedir.

Ülkemizin; Gemiadamlarının eğitim ve belgelendirilmelerine ilişkin IMO'nun yayınladığı "Beyaz Liste"de yer alması sebebiyle, STCW Sözleşmesinin I/10 Kuralı çerçevesinde gemiadamı belgelerinin tanınması yönünde Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Bulgaristan, Romanya, Slovakya, Malezya, Singapur, Liberya, Belize, Bahama, Barbados, Vanuatu, Malta, Marshall Adaları, Antique Barbuda, Dominik, Kamboçya, Ukrayna, Rusya, Lüksemburg ve Tayland ülkeleriyle protokol imzalanmıştır. Azerbaycan, Portekiz ve Lübnan ile mutabakat sağlanarak protokol imza aşamasına gelinmiş olup, geri kalan 30 ülkeyle protokol imzalama yönünde müzakereler devam etmektedir. Bu protokoller, karşılıklı belgelerin tanınması veya Türk gemiadamları belgelerinin tanınması yönünde yapılmış olup, pek çok Türk gemiadamı anılan protokoller kapsamında yabancı bayraklı gemilerde çalışma imkanı bulmaktadır.

./..

SORU 3-Bu durumun düzeltilmesi için yeni bir Gemi adamları yönetmeliğinin yayınlanması düşünülmekte midir?

CEVAP 3- Yukarıda açıklandığı üzere; uygulanmakta olan 31.07.2002 tarihli Gemiadamları Yönetmeliği, STCW Sözleşmesinin amir hükümlerini bire bir yerine getirmekte, bugünün gereklerini karşıladığı gibi gelecekteki gerekleri de karşılayacak şekilde hazırlandığı AB uzmanlarınca da rapor edildiğinden, Ülkemizi "Beyaz Liste"de tutan söz konusu yönetmeliğin yerine yeni bir yönetmelik yayınlanması düşünülmemektedir.

Bununla birlikte, Uluslararası denizcilik mevzuatında olabilecek değişiklikler doğrultusunda, Ülkemiz denizcilik mevzuatında da uyum sağlayacak değişiklikler vakit geçirmeksizin gerçekleştirilerek uygulamaya konacaktır.